

Motion till riksdagen 2019/20:217

av **Maj Karlsson m.fl. (V)**

LVU bör bli en heltäckande rättighetslagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska ta fram lagförslag på hur lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) kan bli en heltäckande rättighetslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att tvångsomhändertagna barn och unga är ett stort ingrepp i en persons liv, men något som stundtals är nödvändigt för att skydda den som är ung. Barn och unga har rätt till omvårdnad och trygghet. Barn och unga ska skyddas från alla former av våld och vanvård.

I rekommendationer till Sverige uppmanar FN:s barnrättskommitté Sverige att utförligt reglera förfaranden som rör omhändertagande av barn från sina familjer och säkerställa att omhändertagande alltid noga utreds, är förenligt med barnets bästa och används som en sista utväg.

2015 kom slutbetänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård – Förslag till ny LVU (SOU 2015:71) om att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för de barn och unga som ändå måste tvångsvårdas enligt LVU. Den kom fram till att barnen inom den sociala barnvården måste ha rätt till en säker, trygg och kvalitativ vård. Förslagen innebär i sin helhet ett nytt förhållningssätt till barns rättigheter i lagstiftningen. Av rättssäkerhetsskäl är det viktigt att en lag som reglerar så ingripande åtgärder som tvångsvård har en tydlig, begriplig och pedagogisk struktur. Ambitionen måste vara att utformningen av lagen är så tydlig att barn och unga samt deras anhöriga och närstående kan överblicka de regler som styr vården och förstå innebörden av dem. En del har följts upp i proposition 2017/18:169 Stärkt rättssäkerhet vid genomförande av särskilda befogenheter på särskilda ungdomshem och LVM-hem. Under LVM-tiden kan hen få flytta till ett öppet behandlingshem, ett familjehem eller delta i öppenvård på sin hemort

medan hen fortfarande vårdas enligt LVM. Det kallas för § 27-vård. Vad § 27-vården kommer att innehålla bestäms bland annat av det som kommit fram i utredningen.

LVM-hemmet har huvudansvaret för hen även under § 27-vården. Om hen är våldsam eller så påverkad av alkohol eller droger att det inte går att ha någon verksamhet på avdelningen så kan personalen avskilja hen. Det innebär att hen under en tid, högst 24 timmar, är placerad i ett särskilt rum som personalen kan låsa dörren till. I motion 2017/18:4046 föreslog Vänsterpartiet inom ramen för denna proposition ytterligare åtgärder när det gäller åtgärden åtskiljning, tillsyn av ungdomshem och LVM-hem samt att vård i enskildhet ska maximeras till 30 dagar. Det behövs fler åtgärder för att LVU ska bli en heltäckande rättighetslagstiftning.

Eftersom barnkonventionen ska bli svensk lag är det också viktigt att reglerna om tvångsvård för barn tar ett tydligt avstamp i barns rättigheter precis som utredningen föreslår. Enligt barnkonventionens artikel 20 har ett barn som berövats sin hemmiljö rätt till särskilt stöd och bistånd från statens sida. Vidare ger artikel 25 barn som omhändertagits av behöriga myndigheter rätt till omvårdnad, skydd eller behandling av sin fysiska eller psykiska hälsa och regelbunden översyn av den behandling som barnet får och alla andra omständigheter rörande barnets omhändertagande. För att samhället ska kunna tillgodose barns rättigheter måste det finnas en tydlig tanke med de olika vårdformerna så att placerade barn och unga får den vård och det stöd de har behov av och rätt till.

Regeringen bör skyndsamt ta fram lagförslag på hur LVU kan bli en heltäckande rättighetslagstiftning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Maj Karlsson (V)

Karin Rågsjö (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Jessica Wetterling (V)

Momodou Malcolm Jallow (V)

Jon Thorbjörnson (V)

Linda Westerlund Snecker (V)